

NADER ONDERZOEK STEENUIL

GROEPERLAAN (ONG.) EN HOPESEWEG
(ONG.)

TE SCHERPENZEEL

Ecologie

Rapportage nader onderzoek steenuil

Groeperlaan en Hopeseweg (ong.) te Scherpenzeel

Opdrachtgever	Gemeente Scherpenzeel Stationsweg 389a 3925 CC Scherpenzeel
Rapportnummer	9266.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	19 april 2021
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	Mevrouw F. Boonk, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.....	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	5
5	RESULTATEN.....	6
	5.1 Territoriumonderzoek.....	6
	5.2 Foerageergebied analyse	7
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	9
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	10
	LITERATUUR.....	11

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Scherpenzeel opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek naar de steenuil aan de Groeperlaan en Hopeseweg (ong.) te Scherpenzeel.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van woningbouw en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in februari 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 9266.001, d.d. 25 maart 2019).

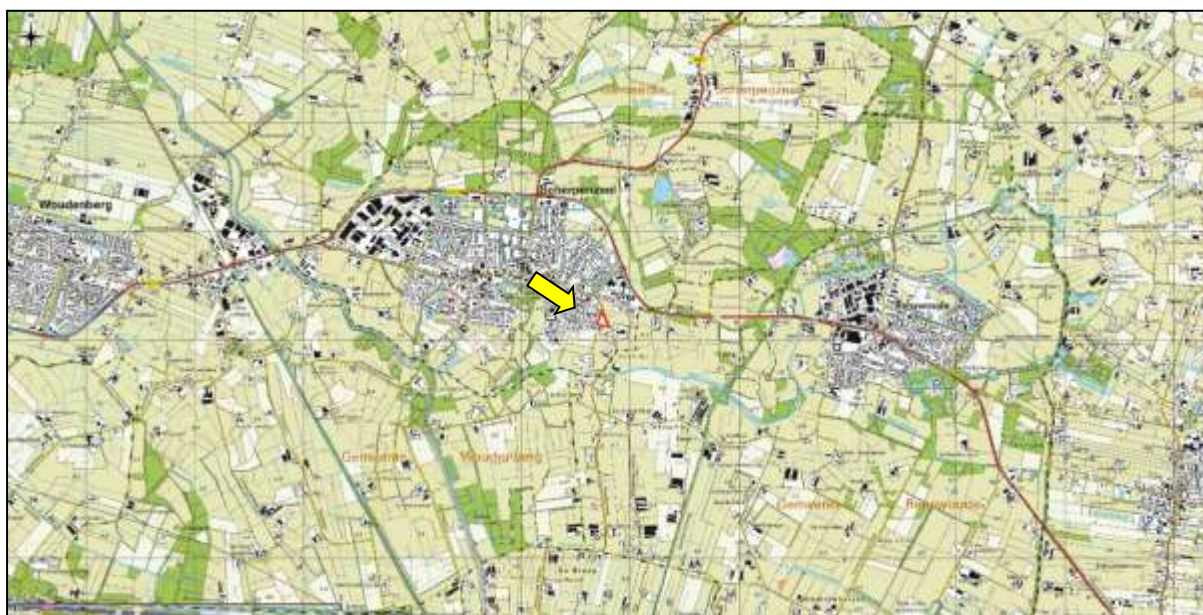
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 7.800 \text{ m}^2$) ligt aan de Groeperlaan en Hopeseweg (ong.), circa 1 kilometer ten zuidoosten van de kern van Scherpenzeel. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 32 G (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 162.748$, $Y = 454.187$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie ligt aan de westelijke grens van de bebouwde kom van Scherpenzeel. Het noordelijke gedeelte van de onderzoekslocatie bestaat uit een kleinschalige volkstuin. Het zuidelijke gedeelte van de onderzoekslocatie bestaat uit (onbegrasd) grasland. In voorgaande jaren was hier sprake van wisselteelt met mais.

Aan de westzijde van de onderzoekslocatie is de Groeperlaan met begeleidende eiken gelegen. Daar begint tevens de bebouwde kom. Aan de (noord)oostzijde ligt een sloot en de Hopeseweg, eveneens met eiken. Aan de overzijde van de Hopeseweg begint het agrarisch gebied, bestaande uit grasland en enkele (paarden)weides. Ten zuiden van de onderzoekslocatie staat een dichte bomenrij met daarachter een bedrijventerrein en ten zuidwesten een kleine veeweide.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek van de quickscan Wet natuurbescherming. Tussen de quickscan en het aanvullende onderzoek is op het zuidelijke gedeelte een elektriciteitshuisje geplaatst met een toegangsweg.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Zuidelijke grens met bomenrij.

Figuur 4. Overzichtsfoto grasland, noordelijk gericht.

Figuur 5. Westelijke grens onderzoekslocatie met sloot.

Figuur 6. Overzichtsfoto grasland, zuidelijk gericht.

Figuur 7. Overzichtsfoto noordelijk gelegen volkstuin.

Figuur 8. Oostelijke grens onderzoekslocatie met sloot.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens op de onderzoekslocatie woningbouw te realiseren met de aanplant van een aantal bomen en de aanleg van een vijver/poel (figuur 9).

Figuur 9. Geplande woningbouw.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan Wet natuurbescherming blijkt dat, om de effecten van de geplande woningbouw volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er ten aanzien van de steenuil meer informatie benodigd is.

De steenuil broedt voornamelijk in nestkasten en natuurlijke holtes in wilgen op kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weiljes en knoestige bomen. Vanwege het ontbreken van geschikte nestmogelijkheden kan de steenuil worden uitgesloten. Echter is het weiland met kort gras op de onderzoekslocatie wel geschikt als foerageergebied voor de steenuil. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is er in april 2018 een steenuil aan de westrand van de onderzoekslocatie roepend waargenomen. In de huidige herontwikkelingsplannen wordt enkel op het zuidelijke gedeelte van de onderzoekslocatie bebouwing en een weg gerealiseerd. Het noordelijk gedeelte van de onderzoekslocatie blijft behouden, waardoor er geen essentieel foerageergebied voor de steenuil verloren gaat. Echter, gezien de korte afstand van de waarneming van de steenuil tot de onderzoekslocatie, gaat er potentieel essentieel foerageergebied verloren wanneer de volledige onderzoekslocatie wordt bebouwd. Indien het grasland op het overige terrein van de onderzoekslocatie verdwijnt en er bebouwing gerealiseerd wordt, dient er een nader onderzoek naar de aanwezigheid van de steenuil te worden uitgevoerd.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Territorium onderzoek

Het is noodzakelijk om een compleet beeld van het aantal broedgevallen van steenuilen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie te krijgen. Voor dit onderzoek zijn in de periode half februari tot eind april een drietal avondbezoeken uitgevoerd conform het inventarisatieprotocol van Netwerk Groene Bureaus. Hierbij is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE) en het kennisdocument van de steenuil (BIJ12, versie juli 2017). Conform de desbetreffende methodes dienen tussen 15 februari tot 30 april drie avondbezoeken uitgevoerd te worden, waarbij er minimaal één maand tussen het eerste en het laatste veldbezoek zit.

Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek zal bestaan uit diverse veldbezoeken. Onderstaande tabel illustreert de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 1. Onderzoeksinspanning steenuil

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
steenuil	tijdstip	-	3 x avond	-					
	datum		24 feb, 17 maart, 31 maart						
	functie		territorium						

Foerageergebied analyse

Voor het onderzoek naar het foerageergebied van steenuil is aan de hand van een veldbezoek en bureauonderzoek de onderzoekslocatie en de omgeving geïnventariseerd op geschiktheid als foerageergebied. Aan de hand van deze analyse is beoordeeld of er bij de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie essentieel foerageergebied verloren gaat. De conclusie is onderbouwd door middel van kaartmateriaal.

5 RESULTATEN

5.1 Territoriumonderzoek

Tijdens het eerste veldbezoek van 24 februari 2021 is met name de directe omgeving van de onderzoekslocatie, tot de Utrechtseweg 13 en een gedeelte van de Ruwinkelseweg geïventariseerd. Ten opzichte van de onderzoekslocatie is de afstand 500-700 meter. De onderzoekslocatie zou redelijkerwijs geen onderdeel uitmaken van een eventueel territorium verder in het noorden. Omdat er tijdens de avond tevens door kievit gereageerd werd en het verkeer op de Hopeseweg storend bleek, was het niet mogelijk tijdens deze onderzoeksrondte de aanwezigheid van een steenuil(territorium) aan te tonen, danwel uit te sluiten. Deze avond zijn er mogelijk roepjes van een steenuil waargenomen in het weiland aan de overzijde van de Hopeseweg.

Tijdens het onderzoek van 17 maart 2021 zijn behalve de directe omgeving van de onderzoekslocatie tevens de erven verder naar het zuiden, tot de Oude Holleweg, bezocht. Gedurende de avond was er geen reactie van een steenuil.

Tijdens het laatste bezoek van 31 maart 2021 werd er toch gereageerd met een territoriumroep. Op het begin van de avond kwamen deze roepjes (opnieuw) van het weiland aan overzijde van de Hopeseweg. De steenuil zat daar op een van de paaltjes die als afbakening van de percelen fungeren. Later op de avond zijn tevens territoriumroepen gehoord aan de westzijde van de Hopeseweg, ten zuiden van de onderzoekslocatie. Naar verwachting betreft het een foeragerende steenuil die reageerde op het afgespeelde geluid. Het geeft daarom geen informatie over een nestlocatie.

In figuur 10 zijn de resultaten van het onderzoek samengevat weergegeven. Voor de volledigheid zijn hier waarnemingen van de NDFF uit voorgaande jaren aan toegevoegd. Hoewel de nestlocatie niet is aangetroffen illustreert de figuur dat op een van de percelen ten zuiden van de onderzoekslocatie, een territorium van de steenuil aanwezig zal zijn.

Figuur 10. Verspreiding resultaten veldonderzoek in het seizoen 2021 i.c.m. oude waarnemingen.

5.2 Foerageergebied analyse

De grootte van een territorium van een steenuil varieert gedurende het seizoen en is afhankelijk van onder andere voedselaanbod en nestgelegenheid. Verschillende bronnen noemen verschillende groottes. In het kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017) wordt een variatie in territoriumgroottes aangegeven van 5 tot 30 ha. Uit bevindingen van Van den Bremer *et al.* (2009) is gebleken dat steenuilen binnen het broedseizoen binnen een straal van maximaal 300 meter rond hun nest foerageren. Het meeste voedsel wordt echter dichtbij verzameld. Door Landschapsbeheer Nederland en de website van STONE wordt als vuistregel voor de grootte van een territorium 12 ha gehanteerd (2009). Omdat de onderzoekslocatie zich binnen het territorium van een steenuil bevindt, zal getoetst moeten worden wat het wegnemen van potentieel foerageergebied, betekent voor het behoud van dit territorium.

Uit onderzoek in de Achterhoek door SOVON en STONE (2009) is gebleken dat vooral paardenweides, (kort gemaaide) gazons en hoogstamfruitbomen interessant zijn voor foeragerende steenuilen. Daarnaast worden schapenweides en volgens het Kennisdocument ook moestuinen gebruikt om te foerageren. Kleinschalige landschapselementen, struwelen en rommelige hoekjes zijn de plekken waar prooi zich verschuilt en daarom van groot belang voor de steenuil. Oude schuurtjes en knotwilgen bieden daarnaast rust- en nestmogelijkheden. Figuur 11 illustreert de onderzoekslocatie ten opzichte van de homerange rond de vermoedelijke nestlocatie, weergegeven met een cirkel. De cirkel geeft uiteraard een vertekend beeld omdat het territorium van een steenuil een andere vorm zal hebben. Binnen deze cirkel zijn verschillende habitattypes aanwezig.

Figuur 11. Foerageergebied binnen steenuil homerange.

Binnen de homerange van de aangetroffen steenuil zijn een aantal kleinschalige weides (paarden-, geiten/pluimvee- en veeweide extensief) aanwezig. Het oppervlak van dit gebied is gezamenlijk circa 0.85 ha dat kan worden aangemerkt als optimaal steenuilgebied.

Koeweides zijn vanwege de grootschaligheid (weinig dekking en uitkijkpunten waarvan een steenuil kan jagen) en het tijdelijke lange gras minder geschikt voor de steenuil als foerageergebied. Net als grasland, al dan niet afgewisseld met maisteelt, worden deze percelen aangemerkt als suboptimaal foerageergebied. Het gaat om een totaliteit van 12.4 ha, waarvan 0.5 ha onderdeel uitmaakt van de onderzoekslocatie.

Binnen het territorium is nog één tuin van circa 0.4 ha aangemerkt dat vanwege de kleinschalige inrichting wordt aangemerkt als geschikt foerageergebied. Overige tuinen bieden wel de mogelijkheid om te jagen vanwege het korte onderhouden gazon, echter zijn deze tuinen niet meegerekend als geschikt foerageergebied vanwege de afwezigheid van rommelhoekjes en dekking.

Tot slot is het de volkstuin op de onderzoekslocatie die eveneens kan worden aangemerkt als optimaal foerageergebied. Het oppervlak van de volkstuin is circa 0.1 ha. Vanwege het beperkte oppervlak kan geconcludeerd worden dat het niet gaat om essentieel foerageergebied.

Zie tabel II voor een overzicht van het optimale en suboptimale steenuilgebied.

Tabel II. Foerageergebied binnen de homerange en binnen de onderzoekslocatie

Binnen homerange		Binnen onderzoekslocatie	
Optimaal	Suboptimaal	Optimaal	Suboptimaal
0.85 ha	12.4 ha	0.1 ha	0.5 ha

Conclusie

Op basis van het territoriumonderzoek kan geconcludeerd worden dat de steenuil met een territorium aan de oostzijde van Scherpenzeel met name zijn foerageergebied heeft binnen de circa 0.85 ha optimaal foerageergebied ten zuiden van de onderzoekslocatie, en een aantal plukjes optimaal gebied dat verder van de nestlocatie gelegen is. Daarnaast zal ook suboptimaal gebied gebruikt worden om te foerageren, deze percelen zullen de steenuil echter maar voor een gedeelte van het jaar van voedsel kunnen voorzien. De beperkte beschikbaarheid van foerageergebied reflecteert in de beperkte waarnemingen van steenuilen in de omgeving.

Ondanks dat er met het planvoornemen slechts 0.1 ha aan optimaal foerageergebied verdwijnt, strekt tot aanbeveling ten behoeve van het versterken van de lokale populatie maatregelen te treffen. Dit om te voorkomen dat de steenuil aan de ene kant door de uitbreiding van de bebouwde kom van Scherpenzeel, en aan de andere kant door intensivering van landbouw, in het gedrang komt.

Maatregelen die in aanmerkingen komen kunnen zowel binnen als buiten het plangebied gerealiseerd worden. Voorbeelden van maatregelen zijn als volgt:

- het aanbieden van additionele nestkasten (buiten het plangebied)
- het omzetten van circa 0,1 ha agrarisch gebied naar extensief begraasd weiland met overhoeken;
- de aanleg van een hoogstamboomgaard;
- aanplant struweel en/of haag;
- de aanleg van een (padden)poel met natuurvriendelijke oevers;
- de aanleg van een houtrii/takkenwal;
- de aanplant van solitaire bomen/ houtopstanden binnen agrarisch gebied.

De maatregelen komen uit het handboek 'Steenuil onder de pannen' van STONE en de Vogelbescherming (2009).

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

De steenuil valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Zowel de vaste rust- en verblijfplaats als het foerageergebied van steenuil maakt onderdeel van het essentiële leefgebied. Het essentiële leefgebied is jaarrond beschermd.

Het essentiële leefgebied moet aan bepaalde habitateisen voldoen om een geschikt territorium te vormen voor een steenuilenpaar. Een territorium dient groot genoeg te zijn om een steenuilenpaar en diens jongen te voeden. Doorgaans heeft dit territorium een straal van maximaal 300 meter vanaf de nestlocatie. Binnen de onderzoekslocatie of in directe omgeving zijn geen vaste rust- en verblijfplaats van steenuilen aanwezig, derhalve is directe verstoring van een nestlocatie niet aan de orde. De onderzoekslocatie maakt deel uit van het territorium van een steenuil(paartje), de locatie betreft echter geen essentiële foerageergebied. Overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft van de gemeente Scherpenzeel opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek naar de steenuil aan de Groeperlaan en Hopeseweg (ong.) te Scherpenzeel.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van woningbouw en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in februari 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 9266.001, d.d. 25 maart 2019).

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens op de onderzoekslocatie woningbouw te realiseren met de aanplant van een aantal bomen en de aanleg van een vijver/poel

Functie onderzoekslocatie voor de steenuil

De onderzoekslocatie bevindt zich binnen de homerange van een steenuil(paartje). Circa 0.1 ha optimaal foerageergebied zal als gevolg van het planvoornemen verdwijnen.

Conclusie

Vanwege de beperkte grootte van het weg te vallen optimaal foerageergebied (0.1 ha) is er geen sprake van een direct effect op de nestlocatie van de steenuil. Echter kan de steenuil als gevolg van onderhavige ontwikkeling in combinatie met andere ontwikkelingen in de omgeving, in het gedrang komen. Aangezien binnen de homerange van de aangetroffen steenuil in de huidige situatie slechts 0,85 ha optimaal leefgebied aanwezig is, kan, ondanks de geringe afname van leefgebied als gevolg van onderhavig planvoornemen, een negatief effect op het broedsucces niet op voorhand worden uitgesloten. Hierbij worden autonome ontwikkelingen en recente uitbreidingen buiten het plangebied meegerekend. Daarom adviseert Econsultancy om maatregelen te treffen die de kwaliteit van het resterende leefgebied verbeteren.

LITERATUUR

BIJ12 2017, Kennisdocument Steenuil, versie 1.0, BIJ12.

Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

STONE 2009. Steenuil onder de pannen. Maatregelencatalogus ter verbetering van het leefgebied van de steenuil. Landschapsbeheer Nederland, Utrecht.

STONE 2011. Erfwijzer Steenuil. STONE Steenuiloverleg Nederland, Heiloo.

Stroeken P. en van Harxven R., 2003. Het inventariseren van steenuilterritoria. STONE, Athene 7.

Econsultancy
Boxmeer, 19 april 2021

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

